

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is an author's version which may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/95093>

Please be advised that this information was generated on 2019-12-13 and may be subject to change.

Homilie studentenkerk 25 mei 2003

Geest kracht (I Sam 16, 14-23; Lc 1, 46-55)

Barmhartig. Barmhartig is God in zijn onbegrijpelijk mysterie, zingt Maria. In het Hebreeuws heeft het woord 'barmhartigheid' van doen met je ingewanden. God is als het rommelen van je buik, het nerveuze gevoel in je maag, als je iets meemaakt dat grote indruk maakt, de spanning in je lendenen als je zeggen kunt: "I did it". Barmhartig is God in haar onbegrijpelijk mysterie. 'She touched me'. Zij raakte me, het raakte me aan. In een soort van intense vorm van opwinding roept de nicht van Maria, Elisabeth, 'God, je bent zwanger'! En Maria voelde het in haar ingewanden, in haar baarmoeder, de vrucht beweegt, Heer, je bent barmhartig, elke keer weer opnieuw rommel je in mijn ingewanden.

Het Godsgeloof dat wij hebben geërfd van de joodse gemeenschappen en hun tradities, is niet zo spiritueel en zo diepzinnig als de Waarheid van Plato, of als het Ene van Plotinos, niet zo verheven als het Nirwana aan de Ganges of zo praktisch als de weg van Allah, verheven zij zijn naam. Wie is er nu eigenlijk zwanger? Ja, geen twijfel, Maria, het meisje waarover de profeet Jesaja al zong als de nieuwe loot aan de stam van Jesse. Wie anders dan Maria. Maar haar lied is ook zwanger, zwanger van geschiedenissen, geschiedenissen van Hanna, geschiedenissen van haar volk, verpletterende geschiedenissen van geweld, barre geschiedenissen van ellende en armoede. Dat soort Godsgeloof hebben we geërfd. En als het zo is dat elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, dan is Maria dus zwanger van die geschiedenissen. God, een gewoon meisje, ik, I did it, het raakte me, wie ben ik nou helemaal!? God, je bent zwanger. Alsof je het zelf niet als eerste weet, voelt, daar van binnen, in die ruimte die vanouds als de geboorteplaats van de kosmos is afgebeeld. Jouw lijf, jouw leven, en onze kosmos. Waar we, dicht opeen gepakt, schuilen en wachten op de dingen die komen gaan.

Wie is er nu eigenlijk zwanger? God, je bent zwanger, roept haar nicht. Ze kon het weten. Ze had er zelf ondervinding van. Want het was haar óók overkomen. Wie is er nu eigenlijk zwanger? Als je het lied van Maria nóg eens zingt, in een nooit eindigende repetitie, doemt een verrassend en nieuw perspectief op. Het lied bezingt ook dat Gód zwanger is, zwanger van alle adem waarmee Maria haar lied zingt, zwanger van heel haar hart dat ligt in haar muze, zwanger van haar honger, zwanger van haar ellende en armoede, zwanger van haar geschiedenissen. In haar baarmoeder, in haar lijf en leven, schuilt onze kosmos, waar we dicht opeen gepakt schuilen en wachten op de dingen die komen gaan. Gód is zwanger van ónze kosmos, God is zwanger van ons. God, je bent zwanger!

Een van de grote theologen uit de Nederlandse geschiedenis, de mysticus Jan van Ruusbroeck (1293-1381) heeft eens gezegd: 'de mens verwondert zich over de uitvloeiende milde mededeelzaamheid van God en over zijn uitstromen over allen; want hij ziet dit onbegrijpelijke Wezen als een gemeenschappelijk genieten van God en alle heiligen.' God en als diens schepselen, de hemelen en alles wat daarin is vloeien, zegt Ruusbroeck, onophoudelijk uit God voort en keren daarin terug. Het is als een nooit aflatende, alles barend beweging. 'Zo behoort God geheel aan ieder afzonderlijk en geeft Hij zich gemeenschappelijk aan alle schepselen'. 'God is een vloeiende, ebberende zee die zonder ophouden in al zijn beminden uitvloeit naar ieders nood en waardigheid'.

De ebberende zee mag je verstaan als het genot, de tinteling en de nerveuze verwachting die in je lijf kan opkomen, als de lust schenkende drift, als de hartstocht voor je geliefden, de hartstocht ook die verontwaardigd maakt over ellende en armoede, de passies die je doen grijpen naar je muziekinstrument maar ook naar een pen om een kreet van verontwaardiging te ondertekenen. Ieders nood en waardigheid is in die deinende, ebberende zee die beeld is van

Onzichtbare die ons scheidt en scheidt en scheidt... ieders nood en waardigheid is een herinnering aan de verwachting van de hemel van God. De barmhartige is zijn Naam.

De Naam van de barmhartige is de naam van een onbegrijpelijk mysterie. Haar kracht, haar dynamiek kan in je huizen en aanwezig zijn. Maar op onbegrijpelijke wijze kan ze ook van je wijken, wegtrekken, wegvloeien. Als een gevaarlijke herinnering is er de story van Saul. De geest van de Heer was geweken en een boze geest, die door de Heer gezonden was, kwelde hem, hoorden we. Ja, de demon werd door de Heer gezonden. Waarom? Waartoe? In de barmhartigheid van Gods wezen is lang niet alles verklaarbaar, begrijpelijk, en lang niet alles te verdragen, te verduren, is lang niet alles humaan en positief. In die ebberende zee onder de hemel van God trekken ook demonen rond, demonen van zwaarmoedigheid en gewelddadigheid, demonen van een teisterende herinnering, van een ongenode metgezel in je lijf, van een verloren geliefde in je huis. Demonen die de lakens van je bed in het ongerede brengen, niet uit hartstocht maar van zorg en beklemming, die een geur van zweet verspreiden, niet uit verlangen maar uit verveling en ongemak. Als een gevaarlijke herinnering is er de story van Saul. De Naam van de Barmhartige is de naam van een onbegrijpelijk mysterie, even onbegrijpelijk als het mysterie van het boze en boosaardige.

Soms helpt dan alleen de muze. De muze van iemand die er leuk uitziet, die prettig is om aan te horen, de muze van de letteren, de verhalen, de muziek. Zo kalmeerde Saul en voelde hij zich beter. En de demon week van hem.

Graag nu een muzikale ondersteuning

De demon wijkt als het zoenoffer van de muze een hemel openbreekt. Als we dachten door onze belagers te worden overweldigd, kunnen we door de muze van de muziek kracht en hulp vinden. De gevaarlijke herinneringen blijven, ook als we ons bed weer opmaken, een stap zetten naar die ander, ook de andere herinneringen toelaten. De onbegrijpelijkheid van die deinende en ebberende zee wordt er niet kleiner door. Maar je kunt als Saul kalmeren, je kunt weer meezingen met Maria die het Onbegrijpelijk Wezen van God ontdekte als een bron van gemeenschappelijk genieten, die ontdekte dat zijn Naam de barmhartige luidt.

Zo moge het zijn.